

Trong khuôn khổ Chiến lược Quốc gia về Đại dịch cúm Gia cầm bao gồm dịch cúm gia cầm và đại dịch ở người, Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ (USDA) hiện đang hợp tác với các đối tác trên bình diện quốc tế và quốc gia để giúp kiểm soát quá trình lây lan của dịch cúm gia cầm H5N1 độc lực cao.

Dịch cúm gia cầm là gì?

Cúm gia cầm (AI)-- là một loại virus có khả năng lây nhiễm các loài chim hoang (như vịt, mòng biển và hải âu) và gia cầm (như gà, gà Tây, vịt và ngỗng). Đồng thời, có bệnh cúm làm lây nhiễm các loài thuộc họ nhà chim cũng như con người và giống như ở người một số loại cúm có độc lực cao hơn các loại khác.

Các chủng virus AI được phân loại theo khả năng kết hợp của hai nhóm protein: hemagglutinin hoặc protein H, trong đó có 16 loại (H1–H16), và neuraminidase hoặc protein N, trong đó có 9 loại (N1–N9). Các dòng AI cũng được chia thành hai nhóm dựa trên khả năng gây bệnh cho gia cầm của virus: cúm gia cầm độc lực thấp (LPAI) và cúm gia cầm độc lực cao (HPAI).

LPAI, hay cúm gia cầm “độc lực thấp” xảy ra một cách tự nhiên trong các loài chim hoang và có khả năng lây nhiễm sang gia cầm. Trong hầu hết các trường hợp, loại bệnh này không biểu hiện triệu chứng lây nhiễm hoặc rất nhỏ ở các loài họ nhà chim. Những dòng virus này ít gây nguy hiểm đối với sức khỏe con người. Những dòng LPAI H5 và H7 có khả năng biến chủng thành HPAI và vì vậy cần phải được kiểm soát một cách nghiêm ngặt.

HPAI, hay cúm gia cầm “độc lực cao”, thường gây chết ở gà và gà Tây. HPAI lây lan nhanh hơn LPAI và có tỷ lệ gây chết cao hơn đối với các loài họ nhà chim. HPAI H5N1 là chủng có khả năng lây nhiễm rất nhanh tại một số nơi trên thế giới.

Con người có khả năng bị nhiễm cúm gia cầm như thế nào?

Mặc dù virus HPAI H5N1 không thường xuyên lây nhiễm sang người nhưng kể từ năm 2004 đến nay đã có hơn 200 trường hợp nhiễm bệnh ở người. Hầu hết những người bị ốm hoặc chết do HPAI H5N1 đều có liên hệ trực tiếp và lâu dài với gia cầm nhiễm bệnh. Sức khỏe cộng đồng ngày càng đáng lo ngại do khả năng biến chủng của virus hoặc chuyển thể thành một dạng dễ lây lan từ người sang người dẫn đến một đại dịch cúm ở người. Hiện vẫn chưa có dẫn chứng nào cho thấy điều này sẽ xảy ra. Các dòng AI phát hiện thấy trên gia cầm của Hoa Kỳ kể cả LPAI và HPAI, đều không gây bệnh rõ ràng cho con người.

USDA có kinh nghiệm trong việc phản ứng và loại trừ HPAI.

HPAI đã ba lần được phát hiện trong gia cầm nuôi tại Hoa Kỳ: năm 1924, 1983, và 2004. Tuy nhiên, trong các đợt bùng phát này không có trường hợp nào gây bệnh cho người.

Đợt bùng phát HPAI H7 năm 1924 đã được khống chế và loại trừ tại các chợ gia cầm sống ở East Coast.

Đợt bùng phát HPAI H5N2 năm 1983–84 đã buộc Chính phủ phải tiến hành cải thiện điều kiện chăn nuôi cho gần 17 triệu con gà, gà Tây và gà Sao ở Pennsylvania và Virginia nhằm khống chế và loại trừ bệnh.

Năm 2004, USDA công nhận bùng phát HPAI H5N2 ở gà tại Texas. Bệnh nhanh chóng đã được loại trừ nhờ khả năng điều phối và hợp tác chặt chẽ giữa USDA và lãnh đạo bang, địa phương cũng như trong ngành gia cầm.

Nỗ lực bảo vệ Hoa Kỳ của USDA.

Hạn chế nhập khẩu: USDA tiến hành cách ly và kiểm tra các loại gia cầm sống nhập khẩu vào Hoa Kỳ để đảm bảo chúng không mắc những bệnh ngoại lai như virus HPAI H5N1.

Tất cả những gia cầm sống nhập khẩu (ngoại trừ từ Canada) bắt buộc phải nuôi 30 ngày tại một khu vực cách ly của USDA. Tại đây, chúng được kiểm tra virus AI trước khi đem nuôi đại trà trong nước. Chim cảnh có nguồn gốc Hoa Kỳ (ngoại trừ từ Canada) cũng được kiểm tra và cách ly tại nhà.

USDA thực hiện biện pháp hạn chế thương mại đối với vấn đề nhập khẩu gia cầm và sản phẩm gia cầm từ các quốc gia và/hoặc khu vực phát hiện thấy các dòng HPAI H5N1 trong gia cầm thương phẩm hoặc chăn

nuôi truyền thống. Quy định của USDA yêu cầu giấy phép nhập khẩu bắt buộc phải đảm bảo sản phẩm gia cầm đã được vệ sinh hợp lý như lông thô.

Hơn nữa, USDA còn tăng cường kiểm soát gia cầm và sản phẩm gia cầm nhập lậu bằng chương trình chống nhập lậu trong khuôn khổ hợp tác với Bộ Bảo vệ đường biên, Hải quan và An ninh nội địa Hoa Kỳ.

Hỗ trợ quốc tế: USDA hiện đang hợp tác chặt chẽ với các tổ chức quốc tế như Tổ chức Sức khỏe Động vật Thế giới (OIE), Tổ chức Nông Lương thế giới (FAO), và Tổ chức Y tế Thế giới nhằm hỗ trợ cho các quốc gia bị dịch HPAI cũng như các quốc gia khác trong lĩnh vực phòng, kiểm soát và loại trừ bệnh. Bằng cách giúp đỡ các quốc gia này chuẩn bị, kiểm soát và loại trừ bùng phát HPAI, USDA có thể hỗ trợ làm giảm khả năng lây lan của virus, bao gồm:

- Tổ chức các khóa đào tạo phương pháp kiểm tra cho bác sỹ thú y và chuyên gia bệnh gia cầm của các quốc gia bị dịch H5N1 và các quốc gia có nguy cơ bị dịch.
- Hỗ trợ tài chính và chuyên môn để giúp FAO phát triển một Trung tâm Kiểm soát Dịch bệnh mới tại Rome nhằm phản ứng nhanh và hiệu quả đối với dịch cúm gia cầm trên phạm vi toàn cầu.
- Hỗ trợ các quốc gia bị dịch H5N1, bao gồm trang thiết bị phòng thí nghiệm, chất thử và hộp chờ mẫu trong các chương trình chẩn đoán và kiểm tra AI.
- Hợp tác với FAO và OIE, USDA cử các nhà khoa học, bác sỹ thú y và nhà quản lý thú y khẩn cấp đến những quốc gia bị dịch H5N1 để kiểm tra và chẩn đoán AI; tư vấn về chương trình theo dõi và tiêm vaccin nhằm bảo vệ đàn gia cầm; và tư vấn về kế hoạch phản ứng khẩn cấp.

Theo dõi: USDA hợp tác với các đối tác Tiểu bang và Liên bang cũng như ngành gia cầm để kiểm soát số lượng đàn gia cầm tại Hoa Kỳ. Quá trình theo dõi được thực hiện trong bốn lĩnh vực chính: chợ gia cầm sống, đàn gia cầm thương phẩm, đàn gia cầm chăn thả và chim di cư.

Tiến hành kiểm tra sâu rộng tại các chợ gia cầm sống và đàn thương phẩm. Hơn nữa, thực hiện kiểm tra đối với những cá thể có biểu hiện bệnh.

Thông qua một chương trình an toàn sinh học đối với đàn gia cầm chăn thả, USDA khuyến khích nhà sản xuất gia cầm quy mô nhỏ và chăn thả tăng cường các biện pháp an toàn sinh học để phòng tránh khả năng nhiễm AI trong đàn. An toàn sinh học là những biện pháp quản lý thực tiễn giúp phòng tránh bệnh tật.

USDA khuyến cáo các chủ gia cầm chăn thả thực hiện sáu điểm sau đây để phòng tránh bệnh tật cho đàn gia cầm:

- Tránh xa (hạn chế tiếp xúc với khu vực chăn nuôi và đàn gia cầm);
- Giữ sạch (Vệ sinh và tẩy trùng quần áo, giày dép, trang thiết bị và chân tay);
- Không mang bệnh về nhà (Nếu ở gần đàn gia cầm hoặc chủ gia cầm khác thì phải vệ sinh và tẩy trùng chuồng trại gia cầm và trang thiết bị trước khi về nhà);
- Không tạo nguy cơ bệnh từ hàng xóm (Không mượn thiết bị làm vườn và làm cỏ, dụng cụ hoặc các thiết bị chăn nuôi gia cầm từ những chủ gia cầm khác);
- Hiểu biết các triệu chứng cảnh báo (Gia cầm chết đột ngột với số lượng tăng, hắt hơi, ho, chảy mũi, phân xanh hoặc có nước, yếu, kém ăn, giảm trứng, sưng vùng mắt, cổ và đầu, và mào, tích cứng như chân tím tái); và
- Theo dõi cá thể mắc bệnh (gọi cho bác sỹ thú y vùng hoặc tiểu bang, hoặc số miễn phí của USDA 1-866-536-7593).

USDA sẵn sàng hành động.

USDA phối hợp chặt chẽ với đối tác Liên bang, Tiểu bang và các vùng miền cũng như ngành gia cầm trong việc điều phối phản ứng khẩn cấp đối với bùng phát bệnh động vật, kể cả AI.

USDA hỗ trợ chuyên môn, tài chính và nhân sự cho các tiểu bang khi phát hiện thấy LPAI. Đặc biệt sẽ chú trọng đến các dòng LPAI H5 và H7 bởi vì chúng rất có khả năng biến chủng thành HPAI. Khi phát hiện thấy HPAI, nhân sự của USDA và tiểu bang sẽ là bộ phận phản ứng đầu tiên bởi vì chúng có thể lây lan và gây chết rất cao cho đàn gia cầm.

Trong trường hợp xảy ra bùng phát HPAI tại Hoa Kỳ, USDA sẽ hợp tác với các tiểu bang và ngành gia cầm để phản ứng kịp thời và quyết liệt theo năm bước cơ bản sau đây:

- **Cách ly** – hạn chế vận chuyển gia cầm và trang thiết bị vận chuyển gia cầm ra/vào khu vực cách ly;
- **Loại trừ**– cải thiện điều kiện chăn nuôi;
- **Vùng kiểm soát** – Kiểm tra diện rộng;
- **Tẩy trùng** – Diệt virus; và
- **Kiểm tra** – khẳng định toàn bộ trang trại chăn nuôi gia cầm đã sạch bệnh.

USDA cũng duy trì một ngân hàng vaccine AI có thể được sử dụng để bảo vệ đàn gia cầm mạnh khỏe bên ngoài khu vực cách ly nếu cần thiết.

Kiểm tra mở rộng đàn chim hoang làm hệ thống cảnh báo sớm.

USDA đã và đang tiến hành kiểm tra đàn chim di cư đối với HPAI H5N1 từ năm 1998 cả ở Alaska và đường bay qua Đại Tây Dương đồng thời cũng hợp tác với đối tác Liên bang, Tiểu bang và các chuyên gia nhằm nâng cao khả năng kiểm tra cũng như phát triển một kế hoạch chiến lược quốc gia trong quá trình phát hiện sớm HPAI H5N1.

Kế hoạch chim hoang hướng vào những loài sinh sống ở Bắc Mỹ có nguy cơ cao nhất do tính chất di cư của chúng. Các loài chính bao gồm vịt, ngỗng và hải âu. USDA và đối tác xây dựng kế hoạch hàng năm lấy gần 100.000 mẫu từ các loài chim hoang và 50.000 mẫu từ các loài thủy cầm sinh sống trên đất Hoa Kỳ.

Kế hoạch chim hoang đưa ra một hệ thống lấy mẫu ưu tiên với trọng tâm đầu tiên là Alaska, đường bay Thái Bình Dương, và trên các đảo Thái Bình Dương, sau đó là đường bay Đại Tây Dương, Mississippi, và trung phần. Đồng thời cũng tiến hành xây dựng các phương pháp kiểm tra và theo dõi dữ liệu.

Nghiên cứu viên của USDA là những chuyên gia có trình độ về cúm gia cầm.

Nghiên cứu viên của USDA tại Phòng thí nghiệm Nghiên cứu Gia cầm Đông Nam tập trung vào công tác xác định nguồn gốc virus AI, và cơ chế thay đổi cũng như gây bệnh của chúng. Các chuyên gia này phát triển và liên tục cải tiến các phương pháp kiểm tra chẩn đoán nhanh đồng thời chia sẻ thông tin với một mạng lưới gồm 45 phòng thí nghiệm thú y được USDA chứng nhận trên toàn bộ lãnh thổ Hoa Kỳ cũng như các quốc gia khác. Họ cũng phát triển và cải tiến các loại vaccine cho gia cầm. USDA còn hợp tác với các trường đại học trong lĩnh vực nghiên cứu AI, giáo dục và dự án khuyến nông.

Các Phòng thí nghiệm Dịch vụ Thú y Quốc gia của USDA (NVSL) tại Ames, Iowa, là phòng thí nghiệm tham chiếu AI duy nhất được chứng nhận quốc tế tại Hoa Kỳ. Mặc dù mạng lưới các phòng thí nghiệm trong cả nước được chứng nhận thực hiện kiểm tra AI nhưng tất cả các kết quả khẳng định AI tại Hoa Kỳ đều do NVSL thực hiện.

USDA cam kết đảm bảo tính trung thực.

Chuyển tải thông tin trung thực và kịp thời là ưu tiên hàng đầu của USDA. Trong trường hợp kết quả kiểm tra của USDA chỉ mang tính cơ sở về khả năng gia cầm nhiễm H5N1 thì USDA sẽ công khai cảnh báo rồi sau đó sẽ tiến hành khẳng định kiểm tra trong 5 - 10 ngày. Các kết quả này cũng sẽ được công bố kịp thời bất kể dòng AI đó là chủng nào.

Gia cầm nấu chín và chế biến hợp lý là thực phẩm an toàn – Bạn là người duy nhất có khả năng bảo vệ chính mình.

Gia cầm và trứng gia cầm nấu chín hoặc chế biến hợp lý là thực phẩm an toàn. Chế biến gia cầm đến khi nhiệt độ bên trong đạt 165 °F sẽ loại trừ được virus AI cũng như các loại vi khuẩn hay virus khác. Đun trứng cho đến khi đảm bảo loại trừ được hoàn toàn virus AI.

AI sẽ mất khả năng chuyển giao nếu ta sử dụng gia cầm chế biến hợp lý. Nếu phát hiện thấy HPAI ở Hoa Kỳ, thì khả năng gia cầm hoặc trứng gia cầm nhiễm bệnh xâm nhập vào trong dây chuyền thực phẩm là rất thấp bởi vì khả năng loại trừ triệu chứng cũng như các biện pháp bảo vệ đàn gia cầm rất nhanh và kịp thời bao gồm công tác kiểm tra đàn và chương trình kiểm soát Liên bang.

Chế biến gia cầm, trứng gia cầm và các sản phẩm gia cầm khác ở nhiệt độ hợp lý và phòng tránh quá trình lây nhiễm chéo giữa thực phẩm tươi sống và chế biến là chìa khóa của an toàn. Bạn nên:

- Rửa tay bằng nước ấm và xà phòng ít nhất 20 giây trước và sau khi tiếp xúc với gia cầm hoặc trứng gia cầm sống;
- Phòng tránh lây nhiễm chéo bằng cách để xa gia cầm hoặc trứng gia cầm sống so với các loại thực phẩm khác;
- Sau khi cắt thịt sống, rửa dao và thớt bằng nước xà phòng nóng;
- Vệ sinh thớt bằng cách sử dụng dung dịch một thìa thuốc tẩy chlorine pha trong một gallon nước; và
- Dùng nhiệt kế thực phẩm để đảm bảo gia cầm đã đạt mức nhiệt độ bên trong an toàn tối thiểu là 165 °F để loại trừ mầm bệnh thực phẩm có thể có, kể cả virus AI.

Thông tin thêm

Nỗ lực của USDA trong việc bảo vệ và phản ứng đối với cúm gia cầm: www.usda.gov/birdflu

Báo cáo gia cầm ốm: Nếu gia cầm của bạn bị ốm hoặc chết, hãy gọi Dịch vụ Thú y của USDA theo số miễn phí 1-866-536-7593, hoặc bác sỹ thú y tiểu bang hoặc cơ sở khuyến nông địa phương.

Báo cáo chim hoang chết: Chim hoang bị chết có thể được báo cáo cho các cơ sở bảo vệ động vật hoang dã Tiểu bang hoặc Liên bang. Làm thế nào để liên lạc được với nhân viên bảo vệ động vật hoang dã tại tiểu bang, bạn hãy truy cập vào địa chỉ www.usda.gov/birdflu

Chế biến thực phẩm an toàn: Đường dây nóng về Gia cầm và thịt gia cầm của USDA – 1-888-Đường dây nóng MP (1-888-674-6854), TTY: 1-800-256-7072 (bằng tiếng Anh và Tây Ban Nha). Giải đáp trực tuyến tại www.fsis.usda.gov bằng cách nhấp chuột vào "Ask Karen."

Danh mục các Quốc gia/Khu vực nhiễm HPAI H5N1 hiện nay: www.usda.gov/birdflu

Nỗ lực của Chính phủ Hoa Kỳ trong việc bảo vệ sức khỏe cộng đồng: www.pandemicflu.gov

Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ (USDA) cấm phân biệt đối xử trong mọi chương trình và hoạt động của mình trên cơ sở chủng tộc, màu da, nguồn gốc, độ tuổi, tàn tật, và theo nơi áp dụng, giới tính, tình trạng hôn nhân, tình trạng gia đình, tình trạng cha mẹ, tôn giáo, xu hướng giới tính, thông tin di truyền, quan điểm chính trị, phe phái hoặc do tất cả hoặc một phần thu nhập của một cá nhân nào đó có được từ một chương trình hỗ trợ công cộng nào đó. (Không phải tất cả các điều khoản cấm đều được áp dụng cho tất cả các chương trình.) Những cá nhân bị tàn tật cần phải có phương tiện thông tin khác về chương trình (chữ nổi Braille, in khổ to, băng nghe, etc.) nên liên hệ với Trung tâm TARGET của USDA theo số (202) 720-2600 (thư thoại và TDD).

Để khiếu nại về phân biệt đối xử, hãy viết thư cho USDA, Giám đốc, Cục Nhân quyền, 1400 Đại lộ Independence, S.W., Washington, D.C. 20250-9410, hoặc gọi theo số (800) 795-3272 (thư thoại) hoặc (202) 720-6382 (TDD). USDA sẽ tạo cơ hội bình đẳng cho mọi công dân.

THÔNG QUA tháng 08/2006

United States
Department of
Agriculture
14700 HIGHWAY 1
WASHINGTON, DC 20250

Bệnh cúm gia cầm

Bảo vệ đất nước Hoa Kỳ

USDA Chuẩn bị và Phản ứng

